

Machineverordening

Nieuwe en gewijzigde definities

Versie 1.0

Machineveiligheid – van richtlijn naar verordening

In het kader van de herziening van de Machinerichtlijn zal vanaf 2027 de Machineverordening de Machinerichtlijn opvolgen. Inmiddels is de verordening definitief aangenomen en op 29 juni 2023 bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie. Op 20 juli 2023 is de verordening in werking getreden.

Vanaf 20 januari 2027 dient de nieuwe Machineverordening door marktdeelnemers te worden toegepast.

In dit document zijn nieuwe of gewijzigde **definities** opgenomen.

Voor de volledige tekst van de Machinerichtlijn en de -verordening, zie onderstaande QR-codes of links.

Machinerichtlijn 2006/42/EG

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/ALL/?uri=celex:32006L0042>

Machineverordening, 2023/1230/EU

<https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/1230/oj?uri=CELEX:32023R1230>

Gewijzigde en nieuwe definities

Artikel 23 Definities

In deze richtlijn worden onder „machines” verstaan, de producten bedoeld in artikel 1, lid 1, punten a) tot en met f).

De volgende definities zijn van toepassing:

a) „Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

1) „machine”:

- een a) samenstel, voorzien van of bestemd om te worden voorzien van een aandrijfsysteem — maar niet op basis van rechtstreeks gebruikte menselijke of dierlijke spierkracht —, van onderling verbonden onderdelen of componenten waarvan er ten minste één kan bewegen, en die samengevoegd worden voor een bepaalde toepassing;
- een b) samenstel als bedoeld ~~onder het eerste streepje in punt a)~~, waaraan slechts de componenten voor de montage op de plaats van gebruik of voor de aansluiting op kracht- of aandrijfbronnen ontbreken;
- een c) samenstel als bedoeld ~~onder in~~ de ~~eerste twee streepjespunten a) en b)~~ dat gereed is voor montage en dat alleen in deze staat kan functioneren na montage op een vervoermiddel of montage in een gebouw of bouwwerk;
- samenstellend) samenstel van machines als bedoeld ~~onder het eerste, tweede in de punten a), b) en derde streepje, en/c) of van~~ niet voltooide machines ~~als bedoeld onder g) die, dat -~~ teneinde tot hetzelfde resultaat te komen, — zodanig ~~zijn~~ opgesteld en ~~worden~~ wordt bestuurd dat ~~zij~~ het als één geheel ~~functioneren~~ functioneert;
- een e) samenstel van onderling verbonden onderdelen of componenten waarvan er ten minste één kan bewegen, ~~en~~ die in hun samenhang bestemd zijn voor het heffen van lasten en ~~die uitsluitend rechtstreeks aangedreven worden door waarvan de enige krachtbron rechtsreeks uitgeoefende~~ menselijke spierkracht is;
- b) f) samenstel als bedoeld in de punten a) tot en met e) waarop enkel de software voor de specifieke, door de fabrikant bedoelde toepassing ervan ontbreekt;

2) „verwisselbaar uitrustingsstuk”: ~~een~~ inrichting die na inbedrijfstelling van een machine of ~~trek~~ een landbouw- of bosbouwtrekker door de bediener ~~zelf~~ hieraan wordt gekoppeld om deze een andere of bijkomende nieuwe functie te geven, ~~voor zover dit mits het~~ uitrustingsstuk geen gereedschap is;

e) 3) „veiligheidscomponent”: ~~een~~ fysieke of digitale component:

—~~die een~~, met inbegrip van software, van een product dat binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt, die ontworpen of bedoeld is om een veiligheidsfunctie ~~vervult~~,

—te vervullen en die afzonderlijk in de handel wordt gebracht,

—waarvan het niet ~~en~~/of verkeerd functioneren de veiligheid van personen in gevaar brengt, ~~en~~

—maar die niet nodig is voor de werking van de machinedat product, of die door gewone componenten kan worden vervangen om de machinedat product te doen werken.;

~~In bijlage V is een indicatieve lijst opgenomen van veiligheidscomponenten;~~

~~d) „4) “veiligheidsfunctie”: functie van een beschermende maatregel die ontworpen is om een risico weg te nemen of, indien dat niet mogelijk is, te verminderen, en die, indien zij uitvalt, tot een toename van dat risico zou kunnen leiden;~~

~~5) “hijs- of hefgereedschap”: niet vast met de hijs- of hefmachine verbonden onderdeel of uitrustingsstuk voor het hijsen of heffen van een last, dat tussen de machine en de last, of op de last zelf, wordt aangebracht dan wel bestemd is om een integrerend deel van de last uit te maken, en dat afzonderlijk in de handel wordt gebracht, met inbegrip van stroppen en hun onderdelen worden eveneens als hijs- of hefgereedschappen beschouwd componenten daarvan;~~

~~e) „6) “kettingen, kabels en banden”.: kettingen, die zijn ontworpen en geproduceerd voor hijs- en hefdoeleinden als onderdeel van hijs- of hefmachines of van hijs- of hefgereedschap;~~

~~7) “kabels”: kabels ~~en~~ die zijn ontworpen en geproduceerd voor hijs- en hefdoeleinden als onderdeel van hijs- of hefmachines of van hijs- of hefgereedschap;~~

~~8) “banden”: banden die zijn ontworpen en geproduceerd voor hijs- en hefdoeleinden als onderdeel van hijs- of hefmachines of van hijs- of hefgereedschap;~~

~~f) „9) “verwijderbare mechanische overbrengingsinrichting”: verwijderbaar onderdeel dat is bestemd een verwijderbare component voor krachtoverbrenging van een aandrijfmachine of trekker naartussen een machine met eigen aandrijving of een trekker en een andere machine of een verwant product door ze te verbinden bij de eerste vaste aslager van de aangedreven machine.; wanneer de inrichting met de samen met een afscherming in de handel wordt gebracht, moet het moeten de inrichting en de afscherming als één product worden beschouwd;~~

~~g) „10) “niet voltooide machine”: een samenstel dat bijna een nog geen machine vormt maar dat, aangezien het niet zelfstandig een bepaalde toepassing kan realiseren. Een aandrijfsysteem is een niet voltooide machine. Een niet voltooide machine is, en dat slechts is bedoeld om te worden ingebouwd in of te worden samengebouwd met een of meer andere, al dan niet voltooide, machines of andere niet voltooide machine(s) of uitrusting, tot een machine waarop deze richtlijn van toepassing is;~~

~~11) “op de markt aanbieden”: het in het kader van een handelsactiviteit, al dan niet tegen betaling, verstrekken van een product dat binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt, met het oog op de distributie of het gebruik ervan op de markt van de Unie;~~

~~h) „12) “in de handel brengen”: het voor het eerst tegen vergoeding of gratis in de Gemeenschap ter beschikking stellen Unie op de markt aanbieden van een machine of niet voltooide machine met product dat binnen het oog op de distributie of het gebruik ervan toepassingsgebied van deze verordening valt;~~

~~i) „~~

~~13) “inbedrijfstelling”: eerste gebruik in de Gemeenschap van een onder deze richtlijn vallende machine Unie van machines of verwante producten overeenkomstig het gebruiksdoel;~~

- ~~m)~~ 14) "essentiële gezondheids- en veiligheidseisen": de in bijlage III opgenomen bindende bepalingen betreffende het ontwerp en de bouw van de producten die onderbinnen het toepassingsgebied van deze richtlijnverordening vallen, om te zorgen voor een hoog beschermingsniveau van de gezondheid en de veiligheid van personen en, in voorkomend geval, huisdieren en goedereneigendommen en, indien van toepassing, van het milieu.
- De 15) "harmonisatiewetgeving van de Unie": alle wetgeving van de Unie die de voorwaarden voor het verhandelen van producten harmoniseert;
- 16) "substantiële wijziging": niet door de fabrikant voorziene of geplande wijziging van een machine of verwant product met fysieke of digitale middelen nadat die machine of dat verwante product in de handel is gebracht of in bedrijf is gesteld, die gevolgen heeft voor de veiligheid van die machine of dat verwante product, door een nieuw gevaar te creëren of een bestaand risico te vergroten, zodat het volgende vereist is:
- a) de toevoeging van afschermingen of beveiligingsinrichtingen aan die machine of dat verwante product waarvan de realisatie een wijziging vereist van het bestaande veiligheidscontrolesysteem of
 - b) de vaststelling van aanvullende beschermingsmaatregelen om de stabiliteit of de mechanische sterkte van de machine of dat verwante product te waarborgen;
- 17) "gebruiksaanwijzing": door de fabrikant bij het in de handel brengen of in bedrijf stellen van de machine of het verwante product verstrekte informatie om de gebruiker van de machine of het verwante product op de hoogte te brengen van het beoogde en juiste gebruik van die machine of dat verwante product, alsook informatie over bij het gebruik of de installatie van de machine of het verwante product te nemen voorzorgsmaatregelen, met inbegrip van informatie over de veiligheidsaspecten en over de wijze waarop ervoor moet worden gezorgd dat die machine of dat verwante product veilig blijft en gedurende zijn hele levensduur berekend blijft op zijn taak;
- 18) "fabrikant": elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een onder deze richtlijn vallende machine of niet-voltooide machine ontwerpt en/of produceert, en:
- a) producten die verantwoordelijk is voor de overeenstemming binnen het toepassingsgebied van deze machine of niet-voltooide machine met verordening vallen, vervaardigt of deze richtlijn teneinde haar producten laat ontwerpen of vervaardigen, en die die producten onder zijn of haar eigen naam of merk of in de handel brengt; of
 - a)b) producten die binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen, voor eigen gebruik in de handel te brengen of voor eigen gebruik. Bij gebreke van een fabrikant die aan deze definitie voldoet, wordt elke natuurlijke of rechtspersoon die een onder deze richtlijn vallende machine of niet-voltooide machine in de handel brengt of vervaardigt en in bedrijf stelt, als fabrikant beschouwd;
- j)
- 19) "gemachtigde": elke in de Gemeenschap Unie gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die schriftelijk door de fabrikant is gemachtigd om namens hem alle of een deel van de in deze richtlijn bedoelde verplichtingen en formaliteitende fabrikant specifieke taken te vervullen;
- 20) "importeur": in de Unie gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die een product dat binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt, uit een derde land in de Unie in de handel brengt;

- 21) “distributeur”: andere natuurlijke persoon of rechtspersoon in de toeleveringsketen dan de fabrikant of de importeur, die een product dat binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt, op de markt aanbiedt;
- 22) “marktdeelnemer”: de fabrikant, de gemachtigde, de importeur of de distributeur;
- 23) “technische specificaties”: document dat technische eisen voorschrijft waaraan producten die binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen, moeten voldoen;
- 1) ~~„geharmoniseerde norm”: niet bindende technische specificatie die op grond van een door de Commissie volgens de procedures van Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften () verstrekte opdracht is vastgesteld door een normalisatie instelling, namelijk de Europese Commissie voor Normalisatie (CEN), het Europees Comité voor Elektrotechnische Normalisatie (CENELEC) of het Europees Instituut voor Telecommunicatienormen (ETSI);~~
- 24) “geharmoniseerde norm”: geharmoniseerde norm zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 1. c), van Verordening (EU) nr. 1025/2012;
- 25) “CE-markering”: markering waarmee de fabrikant aangeeft dat een machine of een verwant product in overeenstemming is met alle toepasselijke eisen van de harmonisatiewetgeving van de Unie die in het aanbrengen ervan voorziet;
- 26) “accreditatie”: accreditatie als gedefinieerd in artikel 2, punt 10, van Verordening (EG) nr. 765/2008;
- 27) “nationale accreditatie instantie”: nationale accreditatie instantie zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 11, van Verordening (EG) nr. 765/2008;
- 28) “conformiteitsbeoordeling”: proces waarmee wordt aangetoond of machines of verwante producten voldoen aan de toepasselijke essentiële gezondheids- en veiligheidseisen worden vermeld in bijlage I. Essentiële gezondheids- en veiligheidseisen voor de bescherming van het milieu zijn enkel van toepassing op de machines als bedoeld in afdeling 2 in deze verordening;
- 29) “conformiteitsbeoordelingsinstantie”: instantie die conformiteitsbeoordelingsactiviteiten, zoals ijken, testen, certificeren en inspecteren, uitvoert;
- 30) “aangemelde instantie”: conformiteitsbeoordelingsinstantie die overeenkomstig deze verordening is aangemeld;
- 31) “markttoezichtautoriteit”: markttoezichtautoriteit zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 4, van die bijlage Verordening (EU) 2019/1020;
- 32) “terugroepen”: maatregel waarmee wordt beoogd een product dat binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt en dat al aan een gebruiker ter beschikking is gesteld, te doen terugkeren;
- 33) “uit de handel nemen”: voor een product: maatregel waarmee wordt beoogd te voorkomen dat een product dat binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt en dat zich in de toeleveringsketen bevindt, op de markt wordt aangeboden;
- 34) “levensduur”: periode vanaf het moment waarop een machine of een verwant product in de handel wordt gebracht of in bedrijf wordt gesteld tot het moment van de verwijdering ervan, met inbegrip van de effectieve periode waarin de machine of het verwante product

kan worden gebruikt en de fasen van vervoer, montage, ontmanteling, uitschakeling, sloop of andere fysieke of digitale wijzigingen waarin door de fabrikant is voorzien;

- 35) “broncode”: op het moment in kwestie geïnstalleerde versie van de software van een product dat binnen het toepassingsgebied van deze verordening valt, op zodanige wijze in een programmeertaal opgesteld dat de code ondubbelzinnig en begrijpelijk is voor de mens;
- 36) “professionele gebruiker”: natuurlijke persoon die in het kader van zijn of haar beroepsactiviteit of werk een machine of verwant product gebruikt of bedien

Over de auteur

Leroy Dekker is adviseur en docent op het gebied van machineveiligheid. Hij is werkzaam bij KienIA Industriële Automatisering en Dekker Safety en is gespecialiseerd in industriële veiligheid en veiligheid op het gebied van bruggen en sluisen. Hij adviseert organisaties over wet- en regelgeving, risicobeoordeling en risico reducerende maatregelen. Hij begeleidt opdrachtgevers bij de aanschaf, veilige ingebruikname, het (substantieel) wijzigen en CE-markeren van machines en installaties.

Bij vragen of indien u opmerkingen heeft over deze publicatie kunt u zich wenden tot:

ing. Leroy Dekker

HVK Hogere Veiligheidskundige
CMSE® Certified Machinery Safety Expert - TÜV Nord
CECE Certified Expert CE-Marking - TÜV Nord

[linkedin.com/in/leroydekker](https://www.linkedin.com/in/leroydekker)
[linkedin.com/company/dekker-safety](https://www.linkedin.com/company/dekker-safety)

